سیاسەتی برسی کردنی هاووڵاتیان لەپێناو چیدا؟ … جەزا ئەحمەد فارس

حکومەتی هەرێمی کوردستان ماوەی چەند ساڵێکە سیاسەتی برسی کردنی هاونیشتیمانیانی خۆی گرتۆتە بەر کە ئەم سیاسەتە بە شێکە لە ستراتیجیەتی سەرکردە سیاسیەکانی هەردوو پارتی دەسەڵاتدار لە پێناو ناچار کردنی خەڵکی کە ملکەچی سیاسەتەکانیان بن و کاریگەری ئۆپۆزسیۆن کەم بکەنەوە.
سیاسەتی برسی کردن لە پاش ئەوەی کە سیاسەتێکی نا ئەخلاقیە چەندین دەر ئەنجامی ترسناك بەدوای خۆیدا دەیەنێت کە کاریگەری نەرێنی لە سەر هەرێمی کوردستان بە جێدەیەڵێت.

دەروازەیەك بۆ ناساندنی سیاسەتی برسی کردن

سیاسەتی برسیکردن بریتیە لەو سیاسەتەی کە لە ڕێگەیەوە هاوڵاتیان ناچار دەکرێن لە بارو دۆخێکی ئابوری قورسدا ژیان بگوزەرێنن بە شێوەیەك کە توانای ئەوەیان نەبێت بتوانن پێداویستە سەرەتایەکانی ژیان بۆ خۆیان و منداڵەکانیان دابین بکەن .
جاران ووڵاتە داگیرکەرە گەورەکان ئەم سیاسەتەیان دەگرتە بەر بەرامبەر بە هاوڵاتیانی ئەو ووڵاتانەی کە داگیریان دەکرد ئەمەش لە پێناوی ئەوەدا بوو کە هاوڵاتیانی ئەو ووڵاتەی کە داگیریان کردووە ملکەچی و سیاسەسەتەکانیان ببن.
ئەم سیاسەتە سیاسەتێکی نا ئەخلاقیە بەو پێیەی لە سەر ئەوە بنیاد نراوە کە سوکایەتی بە شەرە فو کەرامەتی مرڤ بکرێت، تاکەکان ناچار دەکرێن لە پێناو ئەوەی کە درێژە بە ژیانی ئاسای خۆیان بدەن چاو لە ناعەدالەت و گەندەڵیەکانی دەسەڵات بپۆشن.
لە راستیدا دەسەڵاتدارانی هەرێمی کوردستان لە پێناو ملکەچ کردنی خەڵکی هەرێمی کوردستان ئەم سیاسەتە دەگرنە بەر و دەیانەوێت لەم ڕێگەیەوە درێژە بەمانەوەی خۆیان بدەن.

ئامانجی پیادەکردنی سیاسەتی برسی کردن

دەسەڵاتدارانی هەردوو پارتی دەسەڵاتدار لە هەرێمی کوردستان بەر پرسیاری سەرەکین لە پیادە کردنی ئەم سیاسەتە لە پێناو بە دەست

هێنانی زۆر ترین داهات بۆ خۆیان و پارتە کانیان ئەم سیاسەتەیان گرتۆتەبەر وە بۆ سەر شێواندنی خەڵکێش هەمیشە ئاماژە بەوە دەکەن کە ئەم دۆخە دەر ئەنجامی قەیرانی داراییە بەڵام لە ڕاستیدا شتێك بەناوی قەیرانی داراییەوە بوونی نیە.

قەیرانی دارای قەیرانێکی دروستکراوە لەلایەن حکومەتی هەرێمی کوردستانەوە لە پێناو بردنی داهاتی ئەم هەرێمە بۆ گروپێکی بچوکی دەسەڵاتدار

یەکێکی تر لە ئامانجە بنەڕەتیەکانی سیاسەتی برسی کردن کە لە لایەن حکومەتی هەرێمی کوردستانەوە پیادە دەکرێت بریتیە لە دروست کردنی کۆمەڵگەیەکی مەڕ ئاسا کە بەڵێ بۆ هەموو سیاسەتەکانی هەردوو پارتی دەسەڵاتدار بکات.

بەگرتنەبەری سیاسەتی برسی کردن لەلایەن حکومەتی هەرێمی کوردستانەوە دەسەڵاتداران دەیانەوێت کە خەڵکی ناچار بکەن جارێکی تر بگەڕێنەوە ناو هەردوو پارتی دەسەڵاتدار و لە چوار چێوەی ئەو پارتانە سیاسەت بکەن لە پێناو ئەوەی کە لە ڕێگەی ئەم پارتانەوە بتوانن هەندێك داهاتیان دەست بکەوێت بۆ درێژە پێدان بە ژیانی ئاسای خۆیان.

ئەکرێت ئەمەش بە خەیاڵێکی سیاسی ناو ببەین چونکە دوای ئەوەی ئۆپۆزسیۆن ڕۆڵێکی دیاری بینی لە ووشیار کردنەوەی خەڵکی هەرێمی کوردستان لە میانەی (2009-2013) ئەگەر بە قورسکردنی گوزەرانی خەڵکی هەندێك ناچار بن پەنا بۆ هەردوو پارتی دەسەڵاتدار بەنەوە، ئەوە بە تێپەڕبوونی ئەم دۆخە دەکەونە بەرەی دژایەتیان .

دەر ئەنجامی سیاسەتی برسیکردن

زۆر جار سیاسەتی برسی کردن دەبێتە هۆکاری سەرەکی بۆ دروست بوونی هەندێك دیاردەی کۆمەڵایەتی کە ئەکرێت بە لادانی کۆمەڵایەتی ناوی بێنین وەك (لەشفرۆشی).

هەرێمی کوردستان ئێستا لە لێواری ئەوەدا کە ئەم دیاردەیە بەرەو هەڵکشان بڕوات وە خەڵکانێك تەنها لە پێناو ئەوەی کە ژیانێکی ئاسای بۆ منداڵەکانیان دابین بکەن دەست دەکەن بەم کارە.

ئەکرێت ئاماژەش بەوەش بدەین کە ئەکرێت هەر لە ڕووی کۆمەڵایەتیەوە بەهۆی ئەم سیاسەتەوە دزی کردن تەشەنە بسێنێت.

جگەلەمانەی کە ئاماژەمان پێکرد ئەم سیاسەتە بۆتە هۆی ئەوەی کە ڕێژەی جیابوونەوەی خێزانەکانیش زیاد بکات لەهەمان کاتیشدا چونە

ناو پرۆسەی هاوسەرگیری کەم بکات.
سیاسەتی برسی کردن لە ڕووی ئابوورییەوە بێتە هۆی ئەوەی کە جوڵەی ئابوری کەمبکات و بازارەکان وەکو جاران مامەڵەی ئابوری بە شێوەیەکی فراوان بەخۆوە نەبینن .
لە ڕووی سیاسیەوە ئەم سیاسەتە هۆکارێکی سەرەکیە بۆ ئەوەی کە هاوڵاتیان متمانەیان بە حکومەت و پارتە سیاسیەکان نەمێنێت و ناڕەزایەتیەکانیان دەر ببڕن بەچەندین جوڵانەوە لە شێوەی بزاوتی ڕێکخراودا .
ئەو بێمتمانەیەی کە لە دەر ئەنجامی پیادە کردنی ئەم سیایسەتەوە دروست بووە لە نێوان هاوڵاتیان و دەسەڵات دور نیە سەر بکێشێت بۆ دروست بوونی توندوتیژی سیاسی ئەگەر ئەم دۆخە بەردەوام بێت.